

Landelijk Bureau

afz. Postbus 2894, 1000 CW Amsterdam

Aan de woordvoerders van de Tweede Kamer
inzake de JBZ-Raad van 19 februari 2004

Landelijk Bureau

Jacques Veltmanstraat 463
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

datum 17 februari 2004

betreft JBZ-raad 19 februari 2004

ons kenmerk O.2.2-431.SK

Geachte mevrouw, mijnheer,

In verband met het overleg in uw Kamer inzake de JBZ-Raad van 19 februari a.s. vragen wij uw aandacht voor het volgende.

In haar onlangs verschenen advies over het Europese beleid inzake asiel, arbeids- en gezinsmigratie, 'Voorbij de horizon van 'Amsterdam', van februari 2004 stelt de ACVZ: *Naarmate de positie van de betrokkene zwakker is en/of zijn mensenrechten zwaarder in het geding zijn, dient meer de nadruk gelegd te worden op een hoog harmonisatieniveau.* Het gaat hierbij, volgens de ACVZ, om de waarborging van de universele mensenrechten van ieder individu: *'Door nu de mensenrechtenbelangen door EG-regelgeving op een hoog niveau te concretiseren wordt bereikt dat de individuele rechtspositie veel minder afhankelijk is van grillige factoren als het politieke klimaat, de stand van de economie en dergelijke.'*

Voorzover met een hoog harmonisatieniveau derhalve een hoog beschermings- en rechtenniveau bedoeld wordt, onderschrijft VluchtelingenWerk Nederland dit volledig.

Juist voor vluchtelingen zou van een hoog harmonisatieniveau moeten worden uitgegaan, waarbij de mensenrechtenbelangen centraal staan. De vrees voor vervolging betreft de meest vergaande schendingen van mensenrechten. Vluchtelingen verkeren bij uitstek in een kwetsbare positie:

- Het wordt vluchtelingen in toenemende mate onmogelijk gemaakt legaal uit te reizen naar de EU. Dit leidt ertoe dat vluchtelingen illegaal, met grote risico's voor lijf en leden naar de EU, als duurzaam veilig gebied, moeten reizen. Deze reis op zich kan een uitputtende en traumatische ervaring zijn.
- Vluchtelingen komen als asielzoekers de EU binnen. In toenemende mate worden asielzoekers, en dus ook vluchtelingen, waarborgen onthouden. Via allerlei vermoedens van ongegrondheid van het asielverzoek wordt de geloofwaardigheid van

datum 17 februari 2004

betreft JBZ-raad 19 februari 2004

vluchtelingen aangetast. De bewijslast verschuift, termijnen worden ernstig bekort, opvangvoorzieningen worden onthouden, de toegang tot rechtshulp en de rechter wordt beperkt.

- Allerlei mechanismen, of het nu gaat om de intern-Europese Dublin-regeling of 'veilige derde landen-regelgeving' kunnen ertoe leiden dat vluchtelingen, zonder voldoende waarborgen, worden afgeschoven naar landen waar een beduidend minder, of zelfs ontoereikend beschermingsniveau bestaat. Zelfs het vragen van bescherming in de EU door vluchtelingen wordt thans met wantrouwen bezien. Ten onrechte, omdat buiten de EU de mogelijkheden voor een volwaardige, duurzame bescherming uiterst beperkt zijn.

De Ontwerprichtlijn inzake asielprocedures lijkt vooral uit te gaan van wantrouwen jegens de asielzoeker, en daarmee jegens de vluchteling. Voor een tweede fase van harmonisatie, ofwel: 'voorbij de horizon van Amsterdam', is de Ontwerprichtlijn nauwelijks een basis. In onze brief van 5 februari 2004 hebben wij aangegeven waar de richtlijn tekort schiet en waar effectieve correctiemechanismen ontbreken. Ook de ACVZ wijst op deze gebreken. Zij beveelt in concreto, vanuit de gedachte van waarborgen voor vluchtelingen, aan:

- *invoering van kosteloze rechtshulp ook in eerdere fasen dan de beroepsprocedures en...tenminste te mikken op het schrappen van het unfaire artikel 13 sub c;*
- *schrapping van de exceptie van het veilige buurland (art. 28a) en de weigering aan de grens (artikel 35), of - subsidiair - toepasselijk verklaren van de eisen van hoofdstuk II;*
- *aanscherping van de criteria van de veilig derde land-excepties, in het bijzonder wat betreft de verblijfscondities en het wedertoelatingsvereiste;*
- *opneming van criteria ter zake van de (omvang van de) toetsing door onafhankelijke beroepsinstantie en de door deze instantie te hanteren schorsingscriteria.*

Inmiddels blijkt uit een Raadsdocument 'Asile 4' dat het lers voorzitterschap voorstelt een aantal vergaande eerdere voorstellen betreffende inperking van de rechtsmiddelen van art. 38, 39 en 40 weg te nemen:

- Er zouden geen afwijkingen van art. 38, dat het recht op een effectieve remedie waarborgt, moeten bestaan;

datum 17 februari 2004

betreft JBZ-raad 19 februari 2004

- Er zouden geen afwijkingen moeten bestaan van het recht een 'voorlopige voorziening' in te dienen, dat wil zeggen: van de mogelijkheid voor de asielzoeker om de rechter te verzoeken een beroep tegen een afwijzing te mogen afwachten.

Deze voorstellen zijn van groot belang. Er is blijkens 'Asile 4' echter geen overeenstemming tussen de lidstaten over de vraag of en zo ja in welke gevallen een asielzoeker mag worden uitgezet zolang nog geen beslissing is genomen over het verzoek om een voorlopige voorziening. Het Ierse voorzitterschap heeft voorgesteld niets over deze vraag in de richtlijn op te nemen. Dit betekent dat een lidstaat er in een groot aantal gevallen voor kan kiezen om een asielzoeker uit te zetten, nog vóór een rechter naar het beroep of het verzoek om een voorlopige voorziening heeft kunnen kijken.

VluchtelingenWerk Nederland vraagt uw Kamer de minister nogmaals te vragen of zij instemt met de analyse van de ACVZ, en te vragen in hoeverre zij pogingen zal ondernemen om de aanbevelingen van de ACVZ in de Ontwerprichtlijn te doen opnemen. VluchtelingenWerk Nederland vraagt uw Kamer om niet in te stemmen met de bepalingen die het mogelijk maken asielzoekers uit te zetten, voordat zij de mogelijkheid hebben gehad een rechterlijke uitspraak over de beslissing op hun asielverzoek te verkrijgen

Hoogachtend,

Eduard Nazarski
Algemeen directeur